

navadno ni tam bival, marveč le poletni čas za kake mesece poslal svojo rodovino tje, da je imela priliko poskusiti malo življenje na kmetih in uživati zdravi, čisti zrak. Tik glavnega poslopja, ki pa ni bilo veliko, je bil vrt in konec tega meja visokih smrek. Tu sem se je bil jastreb, že sam zelo vtrujen, zavil in se vsedel na vejo, katera se je bila zazibala pod njegovo težo. Ob enem se čuje v grmovju vrta klic koklje, opominjajoče svoj zarod, da je nevarnost blizo.

Tiho se pomikam jaz za mejo bliže, puško napeto v roki, in ko se približam toliko, da si upam zadeti, pomerim in sprožim, ravno ko jastreb, zapazivši me, razprostire peruti, da bi odletel; a zadet se spusti po poku puške polahkoma na tla, moj pes se požene čez mejo in tudi jaz hočem za njim.

Pri poku puške pa se čuje tenak ženski glas ali marveč krik strahu. Da bi pomiril boječo se žensko, skočim tudi jaz čez mejo, a ne brez slabih nasledkov za mojo obleko, kajti hlače so se mi bile nateknile na štremlj in se mi, kakor sem koj zapazil, razparale po stegnu do kolena. Hencana nesreča! Ni se čuditi, da je žensko bitje, ki je bilo na vrtu in zagledalo moškega v taki obleki in s puško čez mejo se spustivšega, že prej vstrašeno po strelu, zdaj srni enako v hitrosti z daleč se razlegajočim vpitjem bežalo proti gradiču, a moj pes v strašnih skokih za njo!

„Sem, Atila (to imé sem bil namreč dal pèsu), sem k meni!“ kričim na vse grlo in žvižgam, vmes pa vpijem: „Ne bojte se, gospodičina, saj ni hud, stojte!“ in ko vidim, da vse to nič ne pomaga, tečem sam za obema.

Krik gospodičine in moje vpitje pa je bilo privabilo iz gradiča drugo starejšo žensko in par majhnih otrok; od strani bliža se tudi človek hlapčeve podobe z lopato. Vse to letí iz različnih krajev proti gospodičini, a pès je prvi pri cilju ravno, ko gospodičina priteče do nekega drevesa in se ga z obema rokama oklene. Atila se spne po nji gori, potem pa odskoči in jo nepremakljivo gleda.

V tem pritečem jaz, brcnem pèsu, da cvileč odskoči in hočem gospodičino ogovoriti, a že je mati pri meni in hlapec z lopato ne daleč.

„Moj Bog“, spregovorí mati — kajti da je mati, to sem precej ugnil — „ali tukaj napadajo tolovaji kar pri belem dnevu ljudi? Kaj ti je storil, Minka, govori! Blaže, ti pa skoči brž po ljudi, da primejo tega človeka! Ne, ne, tu bodi, me dve sve brez orožja.“

„Oprostite, gospá“, spregovorim jaz, „in dovolite mi, da se opravičim. Ali se vam zdím, kakor razbojnik?“

„Kakor strgan capin vsaj“, se jezi mati in njeno oko se sprehaja po mojih hlačah.

„Strgan sem res, a le po nesreči“, se izgovarjam jaz; — „če mi dovolite, da vam vse razložim, potem, mislim, da me ne bote tako ostro sodili, častita gospá.“

Med tem, ko sem govoril, se je bila tudi gospodičina ojačila in dasiravno je bila v prvem trenutku skrila svojo glavico na prsi matere, zapazim, da se njeno okó skrivaj po meni ozre. Hlapec je bil, vidé, da ne bo treba njegove lopate, postavil jo na tla in se naslonil na njo.

„Ostrašili ste nas bili na vsak način močno in pravice tudi nimate, po našem vrtu hoditi s puško in pèsom“, odgovorí gospá nekaj bolj mirnega glasú.

„Zarad tega se ne bom izgovarjal, častita gospá; blagovolite le, da vam razložim, kako je vse to prišlo.“ Potem ji povem v kratkem vse, kakor se je zgodilo, in nasledek je bil ta, da me prosi gospá odpuščenja zarad preneglih besedí in gospodičina, zdaj brez vsega strahu, pristavi:

„O, zdaj mi ni nič za strah, da le vem, da je jastreb mrtev, kateri nam je že toliko kokoši in piščet pobral. Rada bi ga videla, ker takega velikega roparskega tiča blizo še nisem videla.“

„S tem vam lahko vstrežem, gospodičina“, pravim jaz iz srca vesel, da se je ta stvar na to stran zasukala. „Saj mora še tam doli pod smrekami ležati. Če vam je drago iti za mano, ga bomo kmalu našli.“

„Idimo, idimo“, pravi gospodičina, „mama in otroci, idimo! Jaz bi tako zver rada videla.“

Pri teh besedah skoči naprej, gospá pa gré za mano vedno opominjaje otroke, da naj pazijo, da jih jastreb ne vprašne ali ne vgrizne. Tudi pes se plazi od daleč za nami, a ne upa si blizo, ko vidi moje resnobno oko. Pod smreko najdemo res jastreba na hrbtu ležečega; bil je še nekoliko živ in molil kremplje kviško, tako da si ga nihče ne upa prijeti. Jaz pa mu stopim na vrat in po njem je, mrtev leží na tleh, a vsi ga gledajo, posebno otroci.

(Dalje prihodajič.)

Naši dopisi.

V Gorici 24. apr. — Majhni vzroki — veliki nasledki! Kdo ne vé, kako nedolžna je bila znana grof Coronini-eva resolucija v zbornici poslancev zarad vpeljanja domačih kot učnih jezikov v naših srednjih šolah? In komu ni znano, kako je slavna zbornica, oziroma gospodujoča stranka v njej Coronini-ev nasvet še bolj nedoločen naredila? In vendar smo mi Goričani tako dobri in z malim zadovoljni ljudje, da smo gosp. poslancu velikonočni teden sijajno ovácijo napravili. Ta ovácija je bila visokim in nizkim germanizatorjem trn v pèti. Stara „Presse“ je prinesla tendenciozen telegram in popis o tej reči, v katerem se ovácija podtika „Italianissimom“ in je C. marsikatero zaušnico dobil. „L'Isonzo“ je pod naslovom „Ovaduhi“ ojstro — preojstro bičal omenjeni dopis in njega nameravanje.* Na to je prišla „Triester Zeitung“ od 21. dne t. m. s hudim denunciatornim dopisom „iz Gorice“. Povod dopisu je to, da je naše mestno starešinstvo v seji od 15. t. m. eno-glasno sklepilo, poslati poslancu grofu Coronini u zahvalnico za resolucijo sproženo v državnem zboru. Glavne točke „Triesterčinega“ dopisa so: Na čelu demonstrantov za Coronini-a je župan Perinello, ali za njim stoji dr. Deperis, za Deperis-om pa — znani Favetti, kateri poslednji je v zvezi z agitacijskim „Comitato italiano“ v Trstu (ki pošilja adrese v Rim in prosi za združenje italijanskih avstrijskih okrajin z Italijo). Ves strup pa je nakidal „Triesterčin“ dopisnik na konec svojega sestavka, kjer od vlade energično zahteva, da naj ne le šole, temveč tudi ljudstvo določno ponemčuje. Če pa res vlada namen ima, deželo ponemčiti, pravi dopisnik, naj se tudi nikar ne ogiba sredstev, s katerimi edino le se dá oni namen doseči. Ta sredstva pa so (po dopisnikovem mnenji): Proč z vsemi domačimi učitelji in profesorji; na njihovo mesto naj se pošljejo nemški možje in vodstvo šol naj se izroči liberalnim nemškim rokam!! Italijanski in slovenski profesorji naj se prestavijo v take kraje, kjer ne bodo imeli tal za narodno rogoviljenje!! To je najhujše, kar so kedaj tujci iz Gorice pisali. Za danes se vzdržujem pojasnil in obširnišega modrovanja o tem na vsak način predrznem pisanji. Zadnji „Isonzo“ ni imel še časa dostojno zavračati „Triesterčin“ dopis, v naglici ga samo s par besedami opisuje; pa pozna se opisu, da mu sape zmanjkuje; tako je pisalca oni dopis

* Grof Coronini sam je tudi — v „Presse“-i — dopisu ugovarjal. Pis.

razkačil. Govori se, da bode tisti odbor, ki je napravil Coronini-u ovacijo, „Triesterico“ tožil. Narodni krogi so jako razburjeni, vendar pa razne stranke ovacijo in njene nasledke vsaka iz svojega stališča sodijo in situacija ni nikakor še prav jasna. — V tacih okoliščinah se bodo pričele 29. dne t. m. mestne volitve. Jutri bo neka skupščina volilcev; sklicala sta jo dr. Pajer in bar. Ritter, ki snujeta konservativno-liberalno stranko proti „Isonzo“-vi stranki. Kako je z vlado in kat.-konservativno stranko, ne vem še; vlada gre menda s Pajerjem. Borba je do sedaj še tiha in spodobna, pa žile se na vseh straneh vse napenjajo. — Nekaj prav hvalevrednega sem izvedel od tukajšnjega aristokrata kazina pri gledišči. Napravilo je to društvo pred kakima 2 tednoma sijajen koncert z vstopnino na korist ubozim učencem srednjih šol. Po odbitih stroških je ostalo čistih 180 gold., katerih polovico je dobil gimnazij, drugo polovico pa je prejela realka. — Ali pri nas mora vsako veselo novico katera žalostna ogreniti. Od Vél. noči sem moram že drugi in skoraj tretji umor v črne bukve zapisati. V Ločniku je nekdo neko ženo, s katero se je bil zbesedil, vstrelil (pa ne na smrt, in jo žena menda unese); v Orehovljah (pri Mirnu) pa je 19. t. m. nek Karol Peršič ondašnjemu kmetu Cotiču trebuh prerezal, da je drugi dan umrl. Poslednja nesreča je tem grozovitiša, ker je C. po nedolžnem do tega prišel. Hlapec njegov namreč je bežal pred Peršič-em in 2 njegovima tovarišema, ki so (vsi 3 pijani) zahtevali od njega „fantovščino“. Gospodar mu pride dvoriščina vrata odpret, in, ne vem kako, plane P. z nožem na-nj, namesti na hlapca! (Oba omenjena kraja sta v okolici Goriški, blizo eno uro od tod.) — Toploto imamo že kakor meseca junija. Polje, sadje in vinogradi jako lepo kažejo. Danes je pretila in priletela že toča, na zadnje pa je prišla le dobra ploha dežja.

V Gorici 26. aprila. — Razvedrilo se je na našem mestnem nebu: situacija je jasna. Sinočni posvet (!) po dr. Pajerji sklicanih 85 volilcev in včerajnji „Isonzo“ nam vse pojasnujeta. — Nekateri merodajni voditelji mestnih (politiško-narodnih) strank so bili poskusili oni dan nekako združenje „Isonzo“-ve in tiste srednje liberalne stranke, ki se je „avstrijsko-liberalno“ imenovala in poslednji dve leti s „klerikalci“ glasovala. Voditelj jej je bil Pajer; z njim ali za njim je stala vlada s krdelom vdanih jej uradnikov in penzionistov. Kakor se je že naprej vedelo, da se zgodi, ločil se je P., kar je nekaj časa, od katol.-konservativne stranke, in — ker se je poskušnja približanja njegove in naprednjaške „Isonzo“-ve stranke na neki osebi razbila — osnoval je „cum permissu superiorum“ samostalno „konservativno“ stranko. On jo imenuje sicer menda „liberalno“, pa brez obligatnega vpitja „morte ai preti“ in „morte ai tedeschi“, ali nasprotniki njegovi v „Is.“ jo kličejo „konservativno“. „Konservativni“ pa so Pajerjevi privrženci v tistem smislu, kakor na priliko naši gg. ministri. V svojem včerajšnjem govoru (v novi mestni dvorani) je P. med drugim rekel, da „klerikalci“ so dovolj zastopani v mestnem starašinstvu, treba, da je še drugih „poštenjakov“ in „značajnih mož“ poiskati. „Klerikalci so že zadosti mogočni“ — misli P. — „saj imajo že tudi svoj časnik in — svojo tiskarno!“ Namen sinočne volilne skupščine je bil ta, da se je izvolil volilni odbor za agitacijo in postavljanje kandidatov. V III. volilnem razredu pa Pajerjev odbor (obstoječ iz 12 volilcev) ne postavi kandidatov, ampak hoče prepustiti bojišče klerikalcem in skrajnim liberalcem. — Razdraženo je pa naše mesto ne samo zavoljo volitev, temveč tudi zaradi znanega dopisa v „Triester-Zeitg.“-i.

Devet do deset kolôn v „Isonzo“-u je bilo včeraj napolnjenih sè samimi sestavki in dopisi, ki obravnujejo oni dopis v „Triest.“. Med temi spisi v „Is.“ je tudi dolga obramba napadenega Kar. Favetti-a. Odbor za Coronini-evo ovacijo je že položil tožbo proti „Triesterčinemu“ dopisniku (katerega tukaj vsi po imenu zaznamujejo). Vreden sicer ni, da se mu po časnikih čast izkazuje; pazljivosti vredna je stvar le bolj zavoljo tega, ker mnogi sumijo, da za tujim dopisnikom kak imeniten patron tiči. Nekateri trdijo, da je bil tudi „Triesterčin“ dopisnik sinoči med dr. Pajerjevimi povabljenici, pa se brž ko ne motijo. — Občno pozornost je vzbudilo v včerajšnjem „Isonzo“-u odprto pismo dr. Deperis-a do viteza Vilh. Ritter-ja v zadevi volitev. Vzrok ima neki to satirično pismo v ondanjem pogajanju zastran združenja Pajerjeve in „Isonzo“-ve stranke. Vilh. Ritter je Pajerjev tovariš (ne baron (Hektor) R., kakor sem v prejšnjem dopisu rekel). — Kdor ljubi živahnost v javnem življenju, počuti se zdaj v Gorici prav dobro; a blagor mu, kdor te homatije — procul a negotiis — iz tičeje perspektive gleda.

Iz Hrušice v Istriji 23. aprila. — K premnogim dopisom značajnega lista Vašega v žalepolnih črticah o strastnem počenjanju Kočevskega c. kr. okrajnega glavarja in „ove baže“ ljudi drugih krajev po vseh slovenskih pokrajinah, nate drage „Novice“ pak gotovo veselejši dopis iz naše sicer tužne Istre, ter označite svojim bralcem moža, kateri ima eni in isti važni poklic; stoji tudi na ovi stopinji, kakor Kočevski glavar; da tudi mu je naloženo, skrbeti vseskozi za občni blagor naroda, med katerim živi in kruhek je, ki pa zasluži, da ga ves slovenski narod pozna in blaženo spoštuje. Ta gospod je naš vseskozi občespoštovani c. k. okrajni glavar g. Anton Fegec na Volovskem. Meseca oktobra 1870. leta prišel je v naš okraj iz malega Lussinja (Lussin piccolo), pa v kratkem času pridobil si je ljubezni, zaupanja in spoštovanja sploh od vsega občinstva. Gotovo se mora reči, da nij ga človeka, ki bi ga ljubiti in spoštovati ne mogel. Njegovo obnašanje do viših ali nižih stanov je toliko prijazno, krotko, miroljubno, postrežljivo, sicer pak natančno in vseskoz pravično, da sploh se sliši med vsem ljudstvom: „ena-cega poštenega glavarja ga gotovo v celi Avstriji ni.“ Dasiravno je bolehen, deluje prav po čebelsko in mravljinško: hitro, natanko in pravično. Občni blagor, sreča in korist je njemu v službeno vodilo, katero tudi djanško zvršuje v vsem svojem okraji. V njegovi pisarnici uraduje se v hrvaškem, slovenskem, nemškem in laškem jeziku, kar zadosti spričuje, da je žlahnega značaja. Slava mu! Bog naj mu podeli zdravja in mnogo veselih dni! — V drugi vrsti naj mi bo dovoljeno spominjati se tudi našega občespoštovanega nadžupana g. Fr. Šabeca, trgovca Podgradom. Lani osorej bil je izmed 30 odbornikov kot občinskih zastopnikov eno glasno za nadžupana obširne občine v Pogradu voljen. Njegov značaj podoben je resnično spomladanski vijolici, ki med trnjem raste v samoti in tihoti in le nje duh vabi popotnika, da jo poiše in vtrga. Svoj težavopoln posel nadžupanijski prevzel je le zaradi domoljubja, da bi občinski blagor po vsej moči pospeševal, in to brezplačno. Kakor nadžupan, pošten in vseskozi spoštovan je tudi kot trgovec Podgradom. Njegova z raznim blagom obložena štacuna slovi po svetu zaradi pravične robe, cene in vage. Mnogo trudapolnega opravila imel je do zdaj s 108 nesrečnimi osebami, katerim je ogenj 7. decembra 1873 l. vse imetje vničil. V imenu ovih zahvaljujem se mu prav gorko, ter mu vskliknem: „Slava mu!“ Le tako naprej! — Spomladanske dni letošnje imamo res lepe. Sadna drevesa začela so cveteti, da je veselje. Ozimina je izvrstna, ako ne bode je suša

zatrla. Bog ne daj še letos slabe letine, zakaj revščina je presilna, draginja velika, davki neizmerni, zaslužka pa nikakoršnega ne. — 13. dne t. m. ob 11. uri ponoči umrl je pri svojem duhovnem gosp. bratu, kaplanu v Podgradu, gosp. dr. Jožef Rogač, duhoven Ljubljanske škofije v pokoji. Pomagal je vse dni velicega tedna v farni cerkvi v Hrušici opravljati cerkvena opravila. V torek po Veliki noči, ko je odmaševal, je zbolel in čez malo dni je umrl. V četrtek 16. aprila imeli smo lep ali žalosti poln pogreb v Hrušici, h kateremu se je zbralo iz obširne okolice 10 duhovnikov, izmed teh trije iz Trnovske dekanije.

Iz Unca 25. aprila. — Zahvalo izreka podpisani učitelj g. Andreju Netu, posestniku na Kokrici nad Kranjem, zaradi 400 hruševih divjakov, katere je šolski drevesnici na Uncu podaril.

Ivan Poženel, učitelj.

Iz Senožeškega okraja 26. aprila. — Vsa pretekla leta ni bilo tukaj take velike revščine, kakor je sedaj, ker ljudje tako rekoč koprne glada; vendar nikdo več se ne spomni na nas. Nađejali smo se, da nam bodo cestna dela od novo pričete Kranjsko-primorske državne ceste od Senožeč proti Divači kak zaslužek dala, za kar smo tudi pri sl. deželni vladi prosili. Od lanske jeseni naprej se je zmiraj dobrohotni glas celó od kompetentnih strani čul, da se bo ta cesta za olajšanje našega revnega stanja pričela, in da bodo to delo izključljivo delalci iz Senožeškega okraja delali. A vse obljube so ostale ne le obljube, ampak tudi zmote, ker bi se bil marsikaki tega dela čakajoči delavec kam drugam v delo podal in ne tega dela čakal, katero se je ljubljenu Čiču Lončariču med štirimi zidovi brez vsake javnosti z vso brzostjo izročilo, ter po našem mnenju državi in nam stradajočim škoda uzročila; ker Čič gotovo tega dela po tej skriti poti pod cenilnim kupom prevzel ni, katera tudi večidel s svojimi čiški ljudmi dela; a mi ga moramo gledati ali pa prav cenó delati. — Ker ravno o tej cesti govorimo, kateri se vsak človek čudi, in mi se tudi čudom čudimo, da je sl. vlada to cestno črto potrdila, katere ne bo živ človek ne z vozom, še manj pa peš rabil, naj tudi resnični popis te ceste v lanskim „Novicah“ št. 25 iz Divače omenimo, katerega je lanski „Sl. Narod“ hudo bičal, vse v laž stavil in celó nedolžne osebe prijemal, a letošnji Jurčičev „Narod“ ga pa v svojem listu štev. 90 od 22. t. m. popolno potrjuje ter sam sebi čelo bije. Čeravno so naši nasprotniki kasneje kot mi pregledali, nas vendar veseli to, da so resnico pri nas našli, kar se jim bo še velikokrat prigodilo. — Kakor se čuje, so se dotične Primorske in Kranjske občine proti omenjeni cestni črti pri c. kr. ministerstvu pritožile, a Čič Lončarič se za to ne briga, ampak cesto naprej dela, ter po 10 — 12 gold. na seženj čistega dohodka v svojo mavho spravlja, in se sam nam in sl. vladi posmehuje rekši: „ova put je čudna, kao jedna božja put!“

Iz okolice Ljubljanske 27. aprila. — Zoper Ljubljansko davkarijo sem slišal in bral že več pritožeb, naj se tudi jaz oglašim z eno. Dasiravno sem bil svoj davek za premeščenje ali prav za prav za vmeščenje na novo mesto že davno pošteno odrajtal, dobim te dni uraden ukaz, da se mi je izkazati pri Ljubljanski davkariji z uradnimi pobotnicami, da sem že davek plačal. Kaj je to? si mislim. Ali morda gospodje davkarski uradniki mene skušajo? Nemara bi bili res v stanu zahtevati enkrat že plačani davek od mene, če bi bil na priliko potrdilna pisma zgubil! — Brž grem k predalu, kamor shranujem važnejša pisma, in najdem uradno potrdilo o plačanih davkih, s katerim se odpeljem v Ljubljano in izkažem, da sem res že plačal. — Na ta način bi bilo — se ve da — zdaj vse v redu, a kdo

mi povrne stroške, katere sem imel pri potovanji v Ljubljano, kdo me odškoduje za zgubljeni čas? Ali je to pravično, da se človek, ki je svoj visoki davek pošteno in o pravem času plačal, nadleguje po c. kr. uradnih? Čemu so li dobro plačani uradniki v pisarnici, če ne zato, da zapisujejo, kar se jim plačuje? Čemu je tista velika knjiga, če se ne zapisujejo v njo plačani davki? Po kaki pravici pa davkarski uradniki z davki že tako preobloženim državljanom stroške za potovanje nakladajo in jim tako denar iz žepa eskamotirajo? Kako pride tak državljan do tega, da mora na svoje stroške popravljati napake uradnikov in zavoljo njihove nemarnosti ali lenobe plačevati nov davek na času in denarju? Kdo mi bo dal na ta vprašanja odgovor?

Iz Ljubljane. — Danes teden je že napovedani občni zbor družbe kmetijske; pričakuje se, da tudi iz dežele pride mnogo udov.

— (Iz seje deželnega odbora 24. aprila.) Slovensko pisano latinsko slovnico prof. o. Ladislava Hrovata na Novomeški gimnaziji je deželni odbor v smislu sklepa deželnega zbora od 9. januarija t. l. prevzel v založbo deželnega zaklada. — Sklenilo se je, da se še letos stavi baraka (lesena hiša) na vrtu Ljubljanske bolnišnice za bolnike z nalezljivimi boleznimi. — Sekundarjem v deželni bolnišnici se iz službenih ozirov ne dovolijo opravila sodnijska. — Vloga županstev Videm, Podgora in Kompolje zastran vžitka mežnarske njive se izroči deželnemu šolskemu svetu v obravnavo. — Knjižici: „V mali obliki na svitlo dani zakoni in ukazi o cestnih zadevah“, katero dobé cestni odbori in županstva brez plačila, se je cena postavila na 40 kr. ter se bode ta knjižica dobivala v pisarni deželnega odbora.

— Gosp. Lašan, c. k. vladni svetovalec v pokoji, se tedaj za gotovo vsede na županski prestol Ljubljanski, izpraznjeni po gosp. Dežmanu. Tako je sklenil klub kazinski.

— (Odbor Matice slovenske) ima sejo 6. maja. Vrsta razgovorov mu je določena tako-le: 1. Prebere in potrdi se zapisnik 29. odborove skupščine in 9. občnega zbora. 2. Prebere se zapisnik o skrutinovanji volilnih listov pri 9. občnem zboru oddanih. 3. Poročilo odseka za pregledovanje računa za čas od 1. julija 1872. do 1. julija 1873. leta. 4. Poročilo tajnikovo o sprejemu novih udov in o drugih važnejših stvaréh. 5. Volitev prvosednika, njegovih dveh namestnikov, blagajnika, pregledovalca društvenih računov in dveh ključarjev. 6. Volitev odsekov. 7. Sklep o knjigah, katere naj Matica izdá za 1874. leto.

— V pravdi gosp. fajmoštra Jarca iz Dola zoper vrednika „Ljublj. Tagblatta“ je viša sodnija v Gradcu na pritožbo gosp. fajmoštrovega zastopnika dr. Ahačiča zavrgla rzsodbo Ljubljanske deželne sodnije. Reč pride zdaj pred državno sodnijo na Dunaju, ki bode 30. dne t. m. rzsodila, ali je bila Ljubljanska deželna sodnija kompetentna za to pravdo ali ne.

— Gosp. kanoniku Juriju Grabrijanu v Vipavi, ki je letos že 74. leto svoje starosti dopolnil, pa vendar še povsod, kjer gre za poduk in blagor našega slovenskega ljudstva, z neutrudljivo marljivostjo dela, in si pri vrtoglavih napadih naših „mladih“ olikancev po vsi pravici misli: „gospod, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo“ — je te dni mnogo častiteljev njegovih in rodoljubov iz Ljubljane, posebno „Sokolcev“, katere je o času Vipavskega tabora dvakrat z največo gostoljubnostjo sprejel v svojih prostorih, poslalo lepo izdelan „album“ s fotografijami in najgorkejšimi vošili k njegovemu godu dne 24. t. m.

— (*Gospodičino Eleno Pesjakovo*) v gledališču Kselskem odlikujejo kot izvrstno pevkinjo. Nedavno je v operi „Faust“ kot „Margareta“ očarala občinstvo s petjem svojim in igranjem.

— (*Izleti meščanov na goré*) so se že začeli. Preteklo nedeljo so šli štirje slovenski hribolazci na goro Učko (Monte Maggiore) tik Reke; kaj več o tem potovanju povemo drugi pot.

— (*Stariši, varujte otroke!*) V Ljubljani je pretekli teden napadel pès nekega otroka in ga tako oklal, da bo težko pri življenju ostal. Iz tega se vidi, kako nevarno je otroke puščati brez varha iz hiše. Kazni vredni pa so tisti, kateri svoje pese, če so jim že potrebni, spuščajo na ulice, da se tam okrog klatijo in strašijo otroke, če se jih že sicer ne lotijo. So pa tudi nekateri, ki si glešajo brez potrebe velike mrhe in jih spuščajo na ulice. Take bi mi priporočili pozornosti mestne policije.

— (*Slovenske pripovedke iz Motnika*) se dobivajo, kakor nam pisatelj naznanja, v Ljubljani pri J. Giontiniju, v Celji in v Gorici pri Soharju po 10 kr. Kdor si pa 50 iztisov naroči pri zastopniku banke „Slovenije“ v Motniku, jih dobí po 5 kr.

— (*Odgovor dr. Zarniku na spis v „Narodu“ 26. dne t. m.*) Jaz se nikdar nisem nadjal, da se Vaši Debelosti zdim za zgodovino tako važna oseba, da se Vi sami potrudite, pisati mojo biografijo, ko še živim, v nekaterih odlomkih, ki se Vam posebno važni zdé. A pripetilo se Vam je, kar se sicer lahko pripeti „pis-cem“, kateri bolj s črnolom strasti, kakor s črnolom resnice pišejo, da ste — gledé mojega životopisja — ne le nenatančno, temveč tudi — naravnost rečeno — lažnjivo pisali. Nenatančno je namreč, kar veste povedati iz tiste dóbe, ko sem jaz študiral. Naj Vaši s Svojim „emboinpointom“ jako zadovoljni Napihnjnosti dam nekoliko zanesljivih dát, katere utegneta rabiti, kedar se zopet pripravite k pisanju moje biografije. — Ko sem bil v Kamniškem samostanu kot učenec tretjega in četrtega normalnega razreda, sem celó v kuhinji krožnike umival in brisal in letal bos in golorok po mestu, in ko so želeli po skušnji gospodje v jedilni sobi videti prvega premijanta, jim je vodja gosp. O. Generos rekel, da ravno v kuhinji krožnike umiva. To je gotovo pikantno za Vas, kaj ne? — Na gimnaziji v Ljubljani sem — kar Vam gotovo tudi ne bo znano, sicer bi bili porabili to kot zanimivost v zadnjem popisu moje mladosti — po kuhinjah obedoval s kršencami in hlapci vred, kajti osoda me ni posadila v gorko gnejzdo, kamor bi se mi bila hrana nosila. Iz lastne skušnje Vam bo morda znano, kako prijetno je študiranje s praznim želodcem, brez knjig itd., kajti tudi Vaš oče je ceste pometal, kar pa za Vas ni sramota; zato sem bil pa prisiljen iskati postranskega zaslužka, katerega sem si pridobil s tem, da sem — kar je, se vé da, pregrešno — delal naloge za vso gimnazijo in sicer v peti šoli že za osmošolce, katerim sem celó maturo delati pomagal. Ko sem bil pa v šesti šoli po nekem še zdaj na Ljubljanski gimnaziji učečem profesorju pri tem delu zasačen, so vsahnili mi vsi viri, nisem imel ne obleke, ne hrane, ne stanovanja več, in zato sem moral izstopiti, ne pa, kakor se Vam poroča, zavoljo tega, ker sem se bal „drajarja“. „Drajarji“ takrat niso bili še tako navadni, kakor zdaj, vjel ga je le nek človek, ki je zdaj največi Vaš prijatelj in v opravičenem sluhu — že veste, kaj mislim. Potem se mi je slabo godilo; brez stanovanja, brez zaslužka sem si hranil življenje na tak način, kakoršnega še Vam ne privoščim. Spal sem — ne le po leti kakor Vi pišete, temveč tudi po zimi — v hosti „pod Turnom“; na Gnejzdovim biljardu pa vendar nikdar ne, kar Vi trdite, kajti znano Vam bo, koliko

se plača od biljarda le za eno uro; za denar, ki bi ga bil moral plačati za porabo biljarda 5 ali 6 ur, bi bil lahko v najdražjem hotelu v najmehkejši postelji spal. Pa Vam še ni vse znano. V istem času tudi po 3 do 7 dni nisem nič gorkega jedel. Tega ne pozabite, kedar boste zopet pisali moj životopis! To so politični grehi, kaj ne? — Zdaj prideva do neresničnosti — kajti laži pisati Vam Vaš „blagi“ značaj ne dopušča. Pravite v „Narodu“, da sem jaz potem nekam v Ipavo šel in od tam dopisoval graški „Tagespošti“ Slovincem zabavljive članke, po katerih sem se največemu sovražniku dr. Bleiweisovemu, dr. Issleibu, tako prikupil, da me je sprejel v vredništvo „Laib. Ztg.“. To se je pa Vaši Debelosti krivo poročalo, kajti da bi se nalašč lagali in me iz slabega namena natolcevali, tega ne verjamem. Pisal sem v „Tagespost“, to je res, a to, kar sem že prej v „Laib. Ztg.“, namreč pripovedke in popotne popise za „podlistek“. Da se pa s tem nisem mogel prikupiti dr. Issleibu, se bo tudi Vam morda verjetno zdelo, če veste, da takrat (leta 1867) Issleiba že več v Ljubljani bilo ni, in jaz res nisem nikdar pri „Laib. Ztg.“ bil ud vredništva, kar Vam bo g. Bamberg lahko pritrdil. Da sem bil pa — kar še Vi morda ne veste — v Kleinmayerjevi tiskarni korektor, to je, popravljaec tiskarnih pogreškov, tega se ravno toliko sramujem, kakor Vi na pr. tega, da ste bili pri slabo znanem Rauchu učitelj, kajti meni je bilo to za sedanji posel koristno, da sem se navadil branja korekture. — Kar Vam tu podam za porabo, kedar se Vam bo zopet poljubilo pisati mojo biografijo, je vse zanesljivo, tudi že splošno znano, toraj se Vam ni bati, da bi Vas kdo lažnjivca imenoval, če to posnamete od besede do besede. Kar sem pa pozneje delal, to je znano po vsem slovenskem svetu, ni mi treba bahati se s tem, „da imam kaj pokazati“; bahajo se navadno ljudjé, kateri nimajo ničesar pokazati, kakor na pr. Vi, če ne boste hudi. Vi, ki porabite vsako priliko, da hvalite samega sebe (tako ste se na pr. predlanskim, še predno ste bili odstavljani od starosta pri „Sokolu“, javno na odru v čitalnični restavraciji širokoustno bahali, kako Vas je častil nek kmet, kar se je zbranemu občinstvu že ostudno zdelo), morate pač imeti zavest, da, če bi se ne hvalili sami, bi Vas nihče ne hvalil in to po pravici, kajti ni ga človeka, ki bi bil svoja politična načela tolikokrat in vselej z drugo barvo „preštrihal“, kakor Vi. Le spominjajte se programa, katerega ste v Trebnjem javno podpisali, in primerite ga s svojim sedanjim postopanjem. Ali se še spominjate, kako ste nekđaj dr. Razlaga, ko je nastopil to pot, na kateri je zdaj, imenovali javno „narodni škandal“? Ali bi ne morali, če bi hoteli doslednji biti, zdaj samega sebe ravno tako imenovati? Ali imate Vi sploh še kak program?? Nobenega, Vas goni zdaj le strast in sovraštvo do g. dr. Bleiweisa, pa tudi do mene, ker morda mislite, da sem Vas jez od banke „Slovenije“ spravil, katera se Vam je zdela molzna krava. Toda jaz Vas nisem proč spravil, temveč Vaša samopridnost; hoteli ste s svojim prijateljem Treuensteinom prehitro obogateti. — Lahko bi Vam naštel še dolgo vrsto političnih grehov — pa ne takih, kakoršne naštevate Vi meni, toda naj bo, ne zdi se mi več vredno, po šegi starih bab se pričkatí s takim človekom, kakor ste zdaj Vi, ne gledé na to, da ste tudi Vi le „šribar.“ Hvala Vam pa sicer lepa za — čeravno nenatančne in neresnične — črtice iz mojega življenja, hvala Vam zato, da ste mojo biografijo še prej spisali, kakor biografijo dr. Tomanovo, katero spisati ste se ob svojem času zavezali. Samo svet menda ne bo s tem zadovoljen, da sem Vam jaz več, ko dr. Toman, toda s svetom sami rajtajte! Gledé priimka „pavijan“, katerega

meni ponujate, pripustim naju poznajočemu občinstvu, naj ono razsodi, kateri izmed naju je tej živali bolj podoben. — Konečno Vas le še opozorim na to, da je Vaša biografija moje malenkosti v „Narodu“ razžaljiva in da bi Vam, ako bi se ne bili za nedolžnega odgovornega vrednika „Narodovega“ skrili, jaz lahko dal priliko, par mesecev na Žabjeku v hladni samotni izbici, v kateri sem jaz že bil, se malo odpočiti od svojega zgodovinskega pisanja. Toda jaz sem dobra duša in nočem, da bi nedolžni „Narodov“ urednik plačo prejel, katera Vam gré. Tedaj naj bo! Dobro se imejte!

Jak. Aléšovec.

— (Slovensko gledališče.) Alešovčeva burka „Čevljar-baron“ je napolnila na prid gosp. Kajzelja in gospé Tomanove zadnjo nedeljo vse prostore našega Talijnega hrama. Gosp. Kajzelj s svojo komiko ni pripustil, da bi se bila veselost vlegla, gosp. Nolli pa je zlasti z novimi, hranilnico, mestni odbor Ljubljanski in nekatere druge nerodnosti šibajočimi kupleti zbudil živahno ploskanje; nekateri „mladiči“ pod vodstvom dr. Zarnika so sicer skusili napraviti škandal, ker je gosp. Nolli prijel „Narodove“ pisce zaradi gledališke kritike, al pravično občinstvo je zadržalo sikanje in žvižganje njihovo z donečim ploskom. — V prvi igri „V čakalnici I. razreda“ sta ekscehirala gosp. Schmidt in gospá Tomanova, kakor še malokdaj, občinstvo ju je tudi obsulo z glasno pohvalo. Gospá Tomanova je dobila pri nastopu tri vence in en šop, gosp. Kajzelj pa tudi venec. — Prihodnjo nedeljo bo zadnja predstava letošnje sezone in sicer na korist znanega intriganta gosp. Kocelja. Igrala se bo po sloveči nemški igri „Der Goldbauer“ poslovenjena igra „Nasledki skrivnostne prisege.“ Tudi temu igralcu želimo polno hišo.

— (Pobirki iz časnikov.) Ko so „Novice“ unidan kritikovale postopanje dr. Vošnjaka in dr. Razlaga v državnem zboru Dunajskem, oglasil se je Jurčičev „Narod“ po svoji navadi tako neotesano pobalinsko in lažljivo, da „Novice“ niso mogle drugače, da so leskovco v roke vzele in časnikarske bandite našeškale, kakor jim gré. Lažljivo — pravimo — kajti ne samo, da je „Narod“ ogreval obrekovanje dr. Bleiweisa, proglasil ga je celó za pisalca ali narekovalca onega članka „Novičnega“, ki je kritikoval dr. Vošnjaka in tovarše njegove. Ono obrekovanje zavračati, gnjusi se nam, kajti le nesramna laž je, ki jo „Narod“ prežvekuje, ki več časa že edino le od škandalov živi; da pa je dr. Bleiweis pisalec onega članka, tudi tega ni nam treba zavračati, kajti Jurčič Jurčiča v „poslanem“ sam na laž stavi. Namen teh vrstic je le, takim rodoljubom, ki morebiti mislijo, da „Novice“ dr. Vošnjaka in sploh mladoslovence enostransko in krivično sodijo, kazati, da najimenitnejša dva federalistična časnika „Politik“ in „Vaterland“ prav isto trdita kakor „Novice“. Čujte! Nedavno je „Politik“ „mladočehe“ hudo prijela, rekoč, da če bodo šli na tej poti dalje, bodo kmalu na tisti stopinji, kakor „mladoslovenci“, kateri so že vsemu svetu v posmehovanje. — Dunajski „Vaterland“ jih primerja z Rusini, kateri iz sovraštva do Poljakov gredó z ustavoverci, in onimi Dalmatinci, katere je „Narod“ sam ostro sodil, ko so glasovali z ustavoverci za volilno postavo v sili in rešili s tem ministerstvo propada. In kaj so vsi ti dosegli? Nič!! — „Najgrje pa — nadaljuje „Vaterl.“ — so se pregrešili „mladoslovenci“ zoper federalistično stranko. „Mladočehi“ so v primeri z njimi še modri politikarji in poštenjaki. Že mladoslovenske agitacije pri volitvah so zaslužile najostrejšo obsodbo; oni so zakrivili, da skoro izključljivo slovenska Kranjska ima večino nemško-liberalnih za-

stopnikov v državnem zboru. Ljudí, kakor Pfeifer in Vošnjak, zadene tu manjša krivda, ker težko, da bi bila zmožna, premisliti vse politične nasledke takega početja. Al Razlag! Mož, ki se je večkrat ponašal s svojim konservativnim in katoliškim prepričanjem, ki je tolikokrat ponavljal slovensko geslo: „vse za vero, dom, cesarja!“ in na več taborih se rotíl, da ljubi svoj narod čez vse, — če tega moža zasačimo na kolovozu dvornega svetnika Kljuna, ali ni to najostrejša obsodba, ki se zamore izreči o „mladoslovenski“ taktiki? Enako Dalmatincem in Rusinom tudi „mladoslovenci“ v državnem zboru do zdaj niso vjeli še trohice za svoj narod in tudi ničesar dosegli ne bodo. Na Dunaji so le trabanti, žalostne figure statistov, ki se postavljajo na sprednji konec le takrat, kedar hoče ministerstvo pokazati par eksemplarov državno-zborskih Slovencev, češ, da so tudi oni pri hiši. Če bi pa utegnili kaj za narod zahtevati, se nihče ne zmeni za nje.“ — Tako piše „Vaterland“. Naj mu „Narodovci“ rekó, da krivično sodi! —

— (Mlatilnice, žitne velnice in čistilnice) se dobivajo v podkovinski šoli pri g. Skaletu na Poljanah.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Prvi dve „verski“ postavi romate iz zbornice gospôske v zbornico poslancev, in odtodi zopet v zbornico gosposko, ki pa se nazadnje vkloni volji poslancev. Tako se je zgodilo s prvo postavo, in tako se bode zgodilo gotovo tudi z drugo, v kateri zbornica gospôska hoče dva popravka. Zoper to postavo sta zopet tehtno govorila dva škofa-kardinala: vitez Rauscher in knez Schwarzenberg; al glas vpijočega v puščavi bila sta njuna govora. In že je v zbornici poslancev tudi tretja „verska“ postava — postava o samostanih (kloštrih) — sprejeta, kateri je celó dr. Razlag bil poročevalec in zagovornik. Ustavoverci so nalašč si tudi „mladoslovenca“ privzeli, da svetu kažejo, da med nemčurji in mladoslovenci v liberalizmu in brezverstvu ni razločka. Dr. Razlag se je zeló lovil in se v začetku govora svojega izgovarjal s tem, da samostanska postava se ne dotika vere. Nam pride na misel mož, ki je rekel, da je suh goveji jezik — riba, tedaj postna jed, in se sme tudi v petek jesti. In minister Stremajer je bil z Razlagom tako zadovoljen, da je sam opustil govor, na katerega je bil namenjen. Ta „samostanska“ postava ni še popolnoma grob kloštróm, koplje jim ga pa že. In dr. Razlag se dá rabiti za grobokopa samostanov, ki so družba vernih katoličanov, ki večidel opravljajo duhovno pastirstvo ali oskrbujejo šole, človeštvu na korist, nikomur na škodo!

Žitna cena

v Ljubljani 25. aprila 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 10. — banaške 7 fl. 80. — turšice 5 fl. 10. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 90. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 5 fl. —. — ovsa 2 fl. 90. — Krompir 3 fl. 10.

Kursi na Dunaji 21. aprila.

5% metaliki 69 fl. 20 kr. Ažijo srebra 105 fl. 57 kr.
Narodno posojilo 73 fl. 90 kr. Napoleondori 8 fl. 95 kr.

Loterijne srečke:

v Trstu } 25. aprila 1874: 28. 63. 61. 42. 53.
v Lincu } 45. 46. 13. 63. 56.

Prihodnje srečkanje v Trstu 9. maja.